

DÉLVIDÉK

Z O M B O R, 1942. április 30.
Csihás Benő u. 3. II. évfolyam, 95. sz.

FŐSZERKESZTŐ:
ILLÉS SÁNDOR

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő.
Levél cím: Zombor, p. i. 45. Tel. 207. Csekk. 74.050

Az angolok ismét bombázták Párist

A támadás kárt okozott és sok áldozatot követelt — Német megtorló támadás Norwich ellen — Újabb 33.000 tonnányi hajóteret süllyesztettek el a birodalom buvárhajói az amerikai partok előtt — Északafrikában homokviharak gátolják a harctevékenységet, Alexandriára bombázópor hullott

A japánok Burmában gyűrűbe zártak száznyolcvanezer kínait

Mig Laval — mint azt Leahy amerikai nagykövét előtt tett kijelentéseiből kitűnik, igyekezik a mérseket politikáját folytatni és a jelek szerint Amerika is hasonló magatartást tanúsít, addig Anglia ismét a leggaládabb támadásokat intézi Franciaország ellen. A csütörtöki berlini jelentések ismét Páris bombázásáról számolnak be. Ezen alkalommal is a francia főváros külvárosait érte súlyos brit támadás. A német jelentés tetemes anyagi kárról és nagyszámú polgári áldozatról számol be. Laval kormányrajutása óta ez az első brit légitámadás francia terület ellen és mindenesetre nagyon érdekesnek ígérkezik a Laval kormány állásfoglalása ezzel kapcsolatban.

Csütörtökre virradóra egyébként német területeket nem ért angol támadás. Annál hevesebb volt azonban a német légi erők Norwich elleni ismételt megtorló támadása, amelyek következtében messzelátzó tüzek és robbanások keletkeztek a brit városban. Az angolok csütörtökre virradóra a francia partvidékre és dán területekre dobtak bombákat. Dánia felett két gépet veszített a brit légitámadás.

A japán

arcvonalakon befejezéshez közelednek a küzdelmek. Érvényes ez a megállapítás úgy a burmai, mint a fülöpszigeti és ujuineai harctereken. Burmában a japánok a Mandalay felé vezető uton nyomulnak előre s egyik előretörő csoportjuk északi irányból is bekerítette a 180.000 főnyi kínai hadsereget. Ugy a kínai, mint a brit hírorrások megítélése szerint a burmai csata már eldőlt. Az angolszász lapokat nem is Burma sorsa aggasztja elsősorban, hanem azt találgatják, vajon milyen irányt vesznek a japán hadműveletek a burmai csata befejezése után. Katonai szakértők Kína, India és Ausztrália elleni japán támadást egyaránt lehetőségek tartanak, bár valószínűbbnek látszik, hogy a felkelő nap zászlója alatt álló seregek vagy Kínát, vagy Indiát, vagy mind a kettőt támadják meg a közeljövőben.

A Fülöp szigetekhez tartozó Mindanao szigeten partraszállott japán csapatok befejezték a sziget megszállását — mint hivatalos tokiói közlemény hírül adja, Új Guineában pedig járhatatlan területek kivételével mindenütt a japánok kezében van a sziget.

Indiában a japán csapatok közeledtetével párhuzamosan növekszik az angolellenes hangulat. A hindu vezérek közül ismét számosan nyilván-

ították ki barátainak nem mondható érzelmeiket Anglia iránt. Stockholmi és svájci lapjelentések fokozott figyelmet szentelnek az indiai kérdésnek éppen a várható japán akciókkal kapcsolatban.

A kínai sajtó azoknak a súlyos aggodalmaknak ad hangot, melyek Csungkingban a burmai kudarc kapcsán támadt. Attól tartanak ugyanis, hogy a japán előnyomulás teljesen elvágja Kína összeköttetését a brit gyarmatokkal és ezáltal elzárja az utánpótlás útját, amely pedig életfontosságú Csangkaisek szempontjából.

Indiában folytatódnak a zavargások és egyre nagyobb arányokat ölt a polgári engedetlenség is. Eddig is megtagadták a hinduk az angol rendeletek teljesítését, most azonban már különböző rongálásokkal és sza-

botzásakciókkal igyekeznek megnehezíteni elnyomók helyzetét. Minden jel arra vall, hogy esetleges japán támadás esetén a hinduk nagy többsége örömmel üdvözlőné a japánokat és elősegítené azok akcióit ami jelentős mértékben fokozná az angolok helyzetének súlyosságát, mint az Burmában is történt. Éppen a burmai események mutatták meg a legjobban, mit jelent a hadviselő felek szempontjából a polgári lakosság rokonszenve illetve ellenszenye. Az angoloknak Burmában sokszor kényesebb volt a helyzetük az ellenségeskedő benszülöttekkel, mint a polgári lakossággal szemben. Nemrégien jelentették, hogy egy angol csoport éppen a benszülöttek bosszújától való félelmében adta meg magát a japánoknak.

Német hadijelentés

Berlin, április 30.

A vezéri főhadiszállás csütörtöki hadijelentése közli, hogy a német csapatok a keleti arconál középső és északi részén eredményes támadó és rohamcsapatos vállalkozásokat hajtottak végre, az ellenség támadásait pedig visszaverték.

A szovjet csapatok szorványos, gyöngye erővel végrehajtott ismételt támadásai az ellenség súlyos és véres veszteségei mellett omlottak össze. Északafrikában homokviharak gátolják a hadműveleteket ennek ellenére élénk felderítő tevékenység folyt.

A Földközi tenger keleti részén egy német tengeralattjáró elsüllyesztett egy az ellenség utánpótlásának szolgálatában álló vitorlás szállítóhajót. Málta repülőtereit és más katonai célpontjait ismét nagy légi erőkkel támadták a németek.

Német tengeralattjárók újabb eredményeket értek el az Egyesült Államok partvidéke előtt. A német buvárhajók 6 újabb ellenséges hajót süllyesztettek el 33.000 tonna vízkiszorítással egy közepes nagyságú hajót pedig súlyosan megrongáltak.

A német légi erők folytatták megtorló támadásaikat Nagy Britannia ellen és Norwichra dobtak nagymennyiségű bombát. A város központjában és ipartepeiben hatalmas tüzeket kivül nagyarányú robbanásokat figyeltek meg.

Az ellenség Páris külvárosaira dobott bombákat. Lakónegyedekben jelentős kár keletkezett. A támadásnak áldozatai vannak a polgári lakosság soraiban.

Az északnémet partvidék előtt a német légvédelem lelőtt két brit gépet.

Nagy pusztításokat okoztak a német bombák Alexandriában

Berlin, április 30.

A Német Távíráti Iroda katonai helyről szerzett értesülését közli, mely szerint a német zuhanóbombázók merész mélyrepüléssel több hullámban támadták Alexandria egyiptomi kikötőt és áttörve a léghárító ágyúk és a kikötőben tartózkodó hadihajók heves zárótüzét pontos találatokat értek el a kijelölt célpontokban. Megállapítást nyert, hogy a német bombák súlyosan megrongáltak a sérült hadihajók javítására szolgálatos hatalmas uszódokkot és felitálatot értek el egy 10.000 tonnás valamint egy másik közepes nagyságú hajón.

A német bombák nagy pusztításokat okoztak a kikötői berendezésekben és a vasútvonalon is.

Az afrikai harcok

Róma, április 30.

Az olasz főhadiszállás csütörtöki hadijelentése közli, hogy Észak-afrikában a heves homokvihar ellenére is élénk felderítő tevékenység folyik. Az olasz repülőgépek eredményesen bombázták Máltát. Német vadászok lelőttek egy brit gépet. Olasz és német légi erők egymáskövető hullámokban bombázták Máltát.

A Földközi tengeren egy olasz felderítő gép harcra készen állt három ellenséges géppel, amelyek közül egyet súlyosan megrongált. Az olasz gép is megrongálódott, a pilóta azonban visszavezette a gépet, amelyen három sebesült volt, a kiindulási támaszpontra.

Ára 10 fillér

A kötelesség

teljesítése és az áldozatkészség ma feladatok minden magyarnak, nemcsak a fronton, hanem a hivatalban, a munkaasztaloknál, gyárakban, mindenhol, ahol dolgozik, ahová a sors állította. A magyar nép mindig kötelességtudó volt és áldozatkészségét már a világháborúban bebizonyította.

Azok, akik itthon maradtak, példát adtak azzal, hogy vagyonnuk önzetlen odaadásával a nemzet oltárára közel huszmilliárd aranykoronát tettek. A hadikölcsönjegyzés éppen olyan hazafias kötelesség volt, mint a harctereken hozott nagy véráldozat.

A magyar kormány most visszaadja magyar nép hitét azzal, hogy felértékeli a hadikölcsönt. Visszaadja a hitét a dolgozóknak, akik áldozatos szívvel szettek a haza segítségére.

Ez az áldozatkészség mélyen gyökerezik a magyar nép lelkében. Nap-nap után halljuk, olvassuk, hogy a leventék tíz és tízezer cigarettát gyűjtöttek össze városokban, községekben, kis falvakban a fronton harcoló honvédeink részére.

A szeretetszolgálatok ezreit küldték és küldik a frontra. A magyar szív megnyilatkozása, a magyar szív és megértés szép virága minden egyes csomag, amely itthonról indul el a fronton küzdőkhez.

Igaz, nem anyagi áldozatot jelent pár cigarettát, vagy pár szivart küldeni a harctere, de tudjuk, hogy ha a nemzetnek szüksége lesz rá, akkor nagyobb áldozatokat is meghoz a magyar nép, mert tudja, hogy áldozatvállalásával a magyar honvédség erejét növeli, ez az erő pedig a magyar jövőt védelmezi.

ARENA MOZI

PÉNTEK—HÉTFŐ

Jeanette Mac Donald szenzációs alakítása.

UJ HOLD

Főszerepben:

**JEANETTE MAC DONALD,
NELSON EDDY**

Pótműsor: magyar és olaszíradó

RÓMA:

NEM AZ OLASZOK, AZ ANGOLSZÁSZOK SZERETNEK A KÜLÖN BÉKÉT

Róma, április 30.

(NTI) Bizonyos angol és amerikai hírszolgálati irodák olyan híreket terjesztenek, hogy állítólag olasz részről különféle kötést ferdéznek. E híreszteléseknél olyan mesterkedésekről van szó, — állapítja meg a Stefani iroda — amelyek Angliának és Amerikának azt a szándékát igyekeznek elleplezni, hogy mindenáron ilyen megoldásra jussanak. Az angolszász hatalmaknak azonban tisztában kellene lenniük

azzal, — hangsúlyozza a Stefani iroda — hogy Olaszország szabad akaratából lépett a háborúba és ma jobban mint valaha el van határozva, hogy a háborút addig folytatja, amíg teljes győzelmet nem arat a demokráciáknak a zsidósággal és a bolsevizmussal való szövetsége fölött. (MTI)

A MADRIDI FRANCIA KÖVET PETAIN MARSALLNÁL

Vichy, április 30.

Petain marsall kihallgatáson fogadta Franciaország madridi követét, aki beszámolt az államfőnek Franco tábornokkal folytatott megbeszéléséről. A francia követ a közelmúltban átadta Franconak Petain marsall könyvbefoglalt beszédeinek gyűjteményét és a marsall selyemre festett arcképét, amelyért Franco köszönetet mondott. A követ most Franco köszönetét tolmacsoltta Petainnak.

Laval az egyik megyefőnökkel folytatott beszélgetése során kifejtette, tudatában van annak, hogy a hatalmat Franciaország történelmi fordulópontján vette át. Tisztán azért vállalkozott a nagy felelősséggel járó szerepre, mert haszoneretét parancsolta ezt neki. Ugy neki, mint a kormánynak minden cselekedetét a francia hazáért szeretete irányítja. Egyetlen feladatának tartja, hogy megmentse Franciaországot.

NEMZETI MOZI

TELEFON: 158.

CSUTORTOK—VASÁRNAP

Jókai világhírű regénye filmen.

Az új földesur

Főszerepben:

**JÁVOR PÁL, EGRI MÁRIA, CSORTOS
GYULA, LÁZAR MÁRIA, MÁLY GERŐ
SOMLAY ARTUR, RÓZSAHEGYI
KÁLMÁN, URAI TIVADAR**

Pótműsor: első hetes UFA és magyar híradó

részt a kínai sajtó is messzemenő érdeklődést tanúsít a japáni események iránt, más részt pedig Japánnak is elsőrangú érdeke, hogy a kínai közvéleményt a távolkeleti együttműködés szellemében igyekezék befolyásolni. A japán nagyhatalom reprezentatív hírszolgálati ügynökségének nemcsak a munkatársak ezrei, hanem a legmodernebb technikai berendezések, ugyanígy saját drótnélküli híradóállomások és telefonvezetékek állanak rendelkezésére.

A távolkeleti háború kitörésével a Domei-iroda jelentősége állampolitikai szempontból is rendkívül megnövekedett. Feladata most már nemcsak a hírközlés, hanem az ellenséges katonai propaganda leküzdése, azaz a barátságos és semleges külföld olyan irányban való tájékoztatása, mely megfelel a távolkeleti harcsteren valóban elért japán katonai sikereknek. Ebben a propagandaháborúban nagy eredménnyel vesz részt a Domei-ügynökség képzőiskolai irodája is, mely a dróttalan hírközlés segítségével a világ legtávolabbi részeit is ellátja perdöntő erejű bizonyítóanyaggal. (MN)

NÉMET FELDERÍTÉS ANGLIA FELETT

Berlin, április 30.

A Német Távírti Iroda illetékes katonai helyről szerzett értesülése alapján közli, hogy a német légi erők tegnap délután és mára virradóra nagykiterjedésű felderítő repülést végeztek az angol szigetország felett és értékes megfigyelésekkel veszteség nélkül tértek vissza. A készített fényképfelvételek tanúsága szerint a Norwich és York elleni német támadások rendkívüli hatásúak voltak.

ELITÉLTÉK A SVÁJCI NEMZETISZOCIALISTA MOZGALOM ALAPÍTÓIT

Bern, április 30.

(Német Távírti Iroda) Franz Burri és Ernst Leonhardt-ot, a svájci nemzetiszocialista mozgalom alapítóit távollétükben öt-évi fegyházra és polgári jogaik tízévi elvesztésére ítélték. A vádirat azzal vádolja az elítélteket, hogy megtámadták a szövetségi köztársaság függetlenségét, jogellenes egyesületet alapítottak és megsértették a szövetségtagok és a demokrácia védelméről szóló határozatát. Leonhardtot megfosztották örnagyi rangjától is. A többi tíz vádlott közül hatot egy hónaptól egy évig terjedő börtönbüntetésre ítélték. (MTI)

A nagyvilágból

Május 1-én megkezdik a bulgáriai zsidóktól elkobzott többmillió léva értékű vagyont nyitványos árverésen való eladását.

Május elsejével egész Törökországban bevezetik a jegyrendszert az élelmiszerelosztásban.

George tábornok, az Egyesült Államok ausztráliai légihaderejének parancsnoka repülőszerecsétlenség áldozata lett.

Curtis ausztráliai miniszterelnök kijelentette, hogy az ausztráliai katonaságnak az országhatárain kívül való harcbavetését szabályozó rendelet visszavonására irányuló javaslat tárgyalása kapcsán fel fogja vetni a bizalmi kérdést.

Japánban a parlamenti választások minden incidens nélkül folynak. Valószínű, hogy a tokiói körzetben szombaton, egybeült vasárnap adják ki a választások szám szerű eredményéről szóló jelentést.

180.000 kínai vergődik a japánok gyűrűjében**Burma után India, Kína vagy Ausztrália következnek?**

Róma, április 30.

A Popolo di Roma bangkoki jelentése arról számol be, hogy ottani japán körök értesülése szerint a japánok a burmai Sittang arcvonalon teljesen bekerítették a kínai csapatokat, amelyek már északi irányban sem tudnak visszavonulni. A bekerített kínai csapatok számt 180 ezerre becsülik.

A lap idézi az angol Daily Express jelentését is, mely szerint a burmai csata az angolok számára végleg elveszítettnek tekinthető.

Angolszász körökben felteszik a kérdését, mi történik Burma eleste után. Találgatják, vaj-

jon Japán India, Kína, vagy Ausztrália ellen intézi-e következő támadását? Számolnak azzal, hogy a japánok elkészítik Kína és India elvágását a Közelkeletől és Ceylon megszállását.

Ujabb német bombazápor zúdult Norwichra**Az angolok csütörtökre virradóra nem intéztek támadást Németország ellen**

Berlin, április 30.

A Német Távírti Iroda jelenti, hogy a német légi erők a Kiel polgári negyedei ellen intézett brit légitámadás megtorlására csütörtökre virradóra ismételtén nagyarányú támadást intéztek Norwich angol város ellen. A támadás

nagy eredménnyel járt.

Az angolok csütörtökre virradóra nem intéztek támadást német birodalmi terület ellen. Néhány brit gép megkísérelte, hogy beröpüljön megszállt francia terület fölé. A légvédelem két brit gépet lelőtt.

A burmai helyzet

Amszterdam, április 30.

A Német Távírti Iroda átveszi a Reuter angol hírszolgálat csungkingi jelentését, mely szerint a tegnap este kiadott kínai hivatalos jelentés közli, hogy a Burmában harcoló kínai csapatok helyzete válságos. A japánok megkerül-

ték és átkarolták a kínaiakat és elvágással fenyegetik a Lashio—Mandalay utvonalat.

Egy másik csungkingi Reuter-jelentés szerint Csangkajsek tábornagy felesége Burmába utazik, hogy bátorságot öntsön a kínai csapatokba és 50.000 piastert osszon szét a kínai katonák között.

Domei Tsushin Sha, a japán hírszolgálati ügynökség

A csendesóceáni háború kitörése óta a távolkeleti események iránt annyira megnövekedett az európai közvélemény érdeklődése, hogy manapság már alig jelenik meg újság, mely ne közölné naponként híreket a »Tokió» vagy »Domei» megjelöléssel. A »Domei Tsushin Sha» (Egyesült hírszolgálati ügynökségek) közhasználatu rövidítése.

Mint már a név is mutatja, a Domei-iroda már meglévő hírszolgálati ügynökségek egyesületéből keletkezett: az egyik »Shinbun Rengo», a másik »Nippon Dempo» néven szerepelt. Amint az új alapítású vállalat 1936 január elsején megkezdte munkáját, súlyos nehézségekkel találta magát szemben. Addig ugyanis nemcsak a kelet-ázsiai szárazföldön, hanem magukon a japán szigeteken is az »Associated Press» és

a »United Press» játszotta a vezetőszerepet. A két nagy amerikai hírszolgálati ügynökség minden versenyt félretéve a két kis japán iroda elnyomására szövetkezett. Végeredményben ez az amerikai túlsúly volt a legfőbb ok, mely a japán hírszolgálati szervek egyesítését szükségessé tette. Bár az amerikai vállalatok makacsul védelmezték állásukat, a Domei-iroda a tengely hatalmak sajtóirodáinak tudatos támogatásával lépésről-lépésre tért nyert és lassankint olyan szervezetté fejlődött, mely a világ bármelyik nagy hasonló célu vállalatával bátran felveheti a versenyt. Alkalmazottainak száma ma már meghaladja a háromezret, magában a szigetországban is 40—50 irodát tart fel, külföldi levelezőinek száma pedig százakra rug. Hálózatát különösen Kínában építette ki sűrűn, mert egy

Meghívó

1. Az Országos Nemzetvédelmi Bizottság folyó év május 3-án, délelőtt 10 óra 30 perckor Ujvidéken, a Leventeotthon színháztermében ünnepélyes keretek között fogja átnyújtani mindazoknak a személyeknek a Nemzetvédelmi Keresztet, akiknek nevei úgy a Budapesti Közlönyben, mint a napilapokban közzétettek.

2. A meghívókat részben az idő rövidsége részben a címek hiánya miatt a rendezőség nem tudta mindenkinek megküldeni és ezúton hívjuk meg a Nemzetvédelmi Keresztet kitüntetetteket, akik kitüntetésüket még nem vették át, hogy május 3-án délelőtt 10 órakor a Leventeotthonban jelentkezzenek. Érkezésüket jelentsék Gáspár Imre igazgatónál (Ujvidék, gróf Andrássy utca 20).

3. A kitüntetések kiosztása előtt az ünnepi istentiszteletet délelőtt kilenc órakor tartják meg az egyes felekezetek templomaiban. Az ünnepség után déli egy órakor közeled lesz a Kereskedők Otthonában.

4. Igen kívánatos volna, hogy ezen ünnepségen a Délvidék lakossága mennyel nagyobb számban megjelenne, s ezzel az ünnepség fényét emelné, hogy mindazok akik önfeláldozó munkájukkal az átlagon felül emelkedő tevékenységgel szolgálták a magyar ügyet, méltó elismerésben részesüljenek.

Ujvidék, 1942. április 29-én.

Országos Nemzetvédelmi Bizottság.

Vidéki szervezeteket alakít a Magyar-Bolgár Társaság

Budapestről jelentik: A nemrégiben alakult Magyar-Bolgár Társaság most tartotta meg első elnöki tanácsulását, amely iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. Az egyesület diszelnökei közül megjelent az ülésen vitéz Szombathelyi Ferenc vezérezredes, vezérkari főnök, Bornemissza titkos tanácsos, ny. miniszter és Tosev budapesti bolgár követ. Az elnöki tanács tagjai majdnem teljes számban megjelentek, közöttük Zilahy Sebess Jenő sajtófőnök és Zimmer Ferenc a MTI főszerkesztője is.

Az elnök bejelentette az ülésen, hogy a közeljövőben megkezdik az egyesület vidéki szervezeteinek felállítását.

Négy katolikus nevelőintézet felállítását kívánja az Actio Catholica

Az Actio Catholica Országos Elnöksége mozgalmat indított több katolikus nevelőintézet létesítése iránt. A mozgalom annak felismeréséből indult ki, hogy az országnak szüksége van az öntudatosan magyar és pozitív keresztény alapon álló ifjúságnak a népi rétegekből való felnevelésére. Erre elsősorban a hitvallásos nevelőintézetek hivatottak. Az ország egyes vidékei viszont híjával vannak ilyen nevelőintézeteknek s amikor az utóbbi hetekben mozgalom indult meg két protestáns intézetnek állami, székesfővárosi és társadalmi támogatással történő felállítására, ebben a tényben a katolikus társadalom vallott terveinek és elveinek más valásnál való elismerését és megvalósításához segítségét látja. Ezért a magyar katolikus társadalom kötelességének tartja, hogy várakozó álláspontját elhagyva, terveivel és igényeivel szintén előlépjen és azok megvalósításához támogatást kérjen.

Az Actio Catholica tervei szerint több nevelőintézet kerülne felállításra, ezek közül egy a főiskolások, legalább három pedig a középiskolások rendelkezésére állana. A nevelőintézetek egyike a székesfővárosban létesülne, míg a többiek helye a szükség szerint megválasztandó vidéki városokban lenne.

Butorozott szobát

különbejárattal lehetőleg fürdőszobával május 15-re keresek. Címeket a kiadó továbbít.

A sok apró helytállásból tevődik össze a nemzet egyetemes helytállása

— mondotta dr. Antal miniszter

Jászberényből jelentik: dr. Antal István nemzeti propagandaügyi miniszter csütörtökön választókerületében járt és a kerület székhelyén, Jászberényben az előkelelőségek üdvözlésére adott válaszában hosszabb beszédben mutatott rá azokra az erőfeszítésekre, amelyeknek a nemzet a közeli hónapokban elébe néz. Hangsúlyozta, hogy a nemzet elszántan fogja leküzdeni mindazokat a nehézségeket, amelyek felmerülhetnek. Akármilyen áldozatokat, esetleges nélkülözéseket is kell elszemnednie majd itthon a polgári lakosságnak, ez csak elenyésző töredéke annak az áldozatnak és erőfeszítésnek, amelyet a honvéd nap-nap után meg hoz hazájáért. A történelem anynyira fog bennünket értékélni, amennyi er-

kölcsi erőt a történelmi napokban felmutatunk. Ennek az a feltétele, hogy a nehézségekben, az áldozatok vállalásában, a nélkülözésekben minden társadalmi osztályra egyenlő teher jusson és a terhek viselésében sem legyen különbség magyar és magyar között. Mindenki állja meg a helyét a maga posztján, mert a sok apró helytállásból tevődik össze az egész nemzet egyetemes helytállása, amely nemcsak a bennünket fenyegető minden veszély elhárítására képes, hanem nagy lépéssel visz bennünket előre, hogy elfoglaljuk a magunk helyét az Új Európában.

A minisztert választókerületében mindennütt nagy lelkesedéssel ünnepelték.

A Ház ülése

Budapestről jelentik: A Ház csütörtöki ülésén folytatta a közélet tisztaságáról szóló törvényjavaslat tárgyalását. Az első szónok Biró Lajos erdélyi képviselő volt, aki hangsúlyozta, hogy háboru idején nincs fontosabb mint a közélet törvényessége.

Mosonyi Kálmán, Közi Horváth József, Mezei Lajos és Nagy László felszólalása után Radocsay László igazságügyi miniszter válaszolt a felszólalásokra. A tárgyalás lapzártakor még folyik.

Elengedték a vízkárosultak földadóját

Budapestről jelentik: dr. Reményi Schneller Lajos pénzügyminiszter utasította a pénzügyigazgatóságokat, engedjék el azok földadóját és a földadó járulékait az 1942-es évre, akiknek földje az elmúlt évben is víz alatt volt s az idén is víz alatt van, ugyhoggy ez évben nem hasznosítható mezőgazdasági termelésre. Ugyancsak teljes összegben elengedik azok földadóját is akiknek földje hatósági intézkedés — töltések átvágása, szilip bezárása stb — kö-

vetkeztében került víz alá és vált termelésre alkalmatlanná. Azoknak az adójából, akiknek csak ez évben vette el a víz a földjét az adó és járuléka felét engedjék el, azoknál viszont akiknél tavaly is volt víz, az idén azonban még hasznosítható a föld későbbi vetésre, az adó 75 százalékát engedjék el. Az ilyenirányú kérelmeket június 1-ig kell benyújtani a pénzügyigazgatósághoz.

Falbontó kasszafurók Debrecenben

A debreceni rendőrség rádió útján nagyszabású betörésről értesítette a budapesti főkapitányságot. Ismeretlen tettesek betörték Rosenfeld József kereskedő üzletébe, majd onnét falbontás útján behatoltak a MÁV menetjegyirodájába. Itt megfúrták a nagy páncélszekrényt, melyben 3200 pengőt találtak. A kasszafurók a zsákmánnyal ugyanazon az úton távoztak, amelyen jöttek. A debreceni rendőrséggel karöltve a budapesti főkapitányság is nyomoz a vakmerő kasszafurók után.

Ujkaledónia

Ausztráliától keletre terül el északnyugat-délkeleti hosszúságban. Francia gyarmat területe 19.823 négyzetkilométer, lakóinak száma 51.000 körül áll. Hatalmas fennsík a sziget egész területe, melyen igen sok hegylánc és hegytömeg vonul. Szubtrópusi égöv alatt fekszik, az egyenlítőtől 20 fokra, de tengerszintfeletti magassága igen egészséges éghajlatúvá teszi. Növényzete sajátos és a közelfekvő ausztráliaiéhoz nem hasonlít. Földjének körülbelül egy harmada áll művelés alatt. Kávé, cukor, kókuszdió, pamut terem bőségesen a szigeten, de megtalálhatók a mérsékelt égöv növényei is, mint a szőlő, buza, kukorica, Bányáiban nikkel, réz, szén és arany található. Fővárosa Numea. Jelentősége abban rejlik, hogy erőteljes támaszpontot jelent Ausztrália keleti oldalánál.

Visszavonják a zsidók személyi jogú gyógyszer-tári jogositványát

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Budapesti Közlöny csütörtöki száma közli a kormány rendeletét a zsidótörvény hatálya alá tartozó személyek tulajdonában lévő személyi jogú gyógyszer-tári jogositvány visszavonásának végrehajtásáról. A rendelet szerint ezeket a gyógyszer-tári jogositványokat 1942 május elsejétől kezdve öt év alatt vonják vissza. A rendelet megállapítja a jogositványok visszavonásának sorrendjét is.

A világ leghosszabb villamos vasutvonala

A jövőben Németország és Olaszország rendelkezik majd a leghosszabb villamos vasutvonallal. Az új vasutvonal Berlinből kiindulva, Münchenen, Rómán, Nápolyon, Reggio di Calabrián és Messinán keresztül vezet. Ez a 2800 km. hosszú utvonal a Berlin és Olaszország közötti utazási időt jelentékenyen megrövidíti. Így pl. a Berlin—München közötti utazási idő nehéz távponatok részére 8-ról 6 órára, villamos gyorsvonatok részére pedig 5 és fél órára csökken. A világot behalózó 30.000 km. vasutvonalból Európára több mint 20.000 kilométer esik, tehát több mint kétharmad rész. Ha a villamos vasuti közlekedésben még ma is az egyenáram van fűsúlyban, semmi kétség sem marad az iránt hogy éppen a legnagyobb gyorsaságu vonatoknál a váltóáram a legalkalmasabb. Ez ugyanis lehetővé teszi a legnagyobb sebesség fokozását, mivel a kerék és a sín közötti tapadás a legmészebbmenően ki van használva. (Ausz.)

A halott muzsikus íróasztalánál

Szemle a nagy magyar orgonista, Árokháty Béla elárvult dolgozószobájában – Minden munkáját eredménnyel elvégezte, azután meghalt

A Budafoki uton csend van. Csak a villamosok távoli moraja ér ide, a csendes uccák napsütött porába. Félve lépünk a házba, habozva csengetünk egy ajtón, mert hát-ha kégyetlen kíváncsiság az, amivel az alig eltemetett művész özvegyének friss sebeit feltépjük. Erőt és önbizalmat csak az a tudat ad, hogy hiszen a művész nem halt meg: műve és munkája folytatódik és bennük ő is tovább él. Ez pedig meg kell, hogy vigasztalja a kisirtszemű asszonyt, aki a meleg otthon szobáiba vezet.

A dolgozószoba megdöbbentően olyan, mint ha csak tegnap járt volna itt a megboldogult. Még a zongorán is kinyitva fekszik a kotta, amit közvetlenül utolsó rosszulléte előtt játszott. Megnézzük: korálfüzet és egy különösen szép darabnál van felülve: Was Gott tut, das ist wohlgetan — olvassuk meghatottan. Ezt játszotta hát utoljára Istennek ez a dolgos szolgája élete utolsó világos perceiben.

A zsufoltan megrakott könyvespolcot nézzük. Ez az első oszlop a magyar protestáns gyülekezeti ének megnevesítéséért folytatott fanatikus harcáról beszél. Itt van főforrása, Henry Expert híres könyve, a zsolttárok eredeti ritmusaival, Magyarországon minden valószínűség szerint az egyetlen példány. Mellette Árokháty Béla életének egyik főműve, a „Pslatérium”. Benne a genfi zsolttárok eredeti ritmusokkal, a szerző bevezetőjével, több nyelven. Itt fekszik másik nagy munkája, talán a legnagyobb:

a délvidéki reformátusok számára szerkesztett énekeskönyve, mely a legjobb uton van, hogy a magyar református gyülekezetek hivatalos énekeskönyvévé váljon.

Az egész magyar és külföldi protestáns énekkultusz anyagát felkutatta Árokháty Béla ennek az énekeskönyvnek a megszerkesztéséhez és gazdag anyagában sok régi, érdemtelenül eltemetett kincsét bányászott elő, mely nélküle ma is a feledés homályában bujkálna. Mindenesetre ő az elindítója a protestáns énekeskönyv reformjának. Eppen most, halála után érte énekeskönyvét a hivatalos elismerés. Ez is egyik munkája, melyet becsülettel elvégzett, de gyümölcseit már nem élvezhette. Meghatottan üljük fel a nagy zsolttárt, mely éppen a 339. éneknél nyílik ki. Ezt a dicsőretet Árokháty Béla írta és ezt énekeltük a temetésén is, nemrég...

Ujabb polc arról a fáradhatatlan munkáról beszél, amit a protestáns zenei élet megteremtéséért végzett. Itt áll, több polcon az a hatalmas anyag, amit igyekezett megszólaltatni. Ugy lát-szik, a XVI–XVII. század muzsikusaikat imádta, legalábbis a polcon a legtöbb mű Bach, Schütz és a többi régi orgonista nevével viseli. Hogy meg szólaltassa ezt a gazdag anyagot, megalapította a Korál Kamaratársaságot, mely nagy hangversenyeket adott évente többször. Mélyen saját zsebébe nyulva, viselte ennek a zenei társaságnak hiányzó költségeit és hogy munkája még eredményesebb lehessen, a Székesfőváros támogatását kérte. A Korál Kamaratársaság meg is kapta a kért segítyt: negyvenkétezer pengőt és Árokháty Béla terveket készített: nagy monstre hangversenyekről álmódott, a zeneakadémia nagytermében és a protestáns templomokban, melyeken ingyen vendégül látják a közönséget. Meg akartatta szólaltatni Bach legszebb oratóriumait és passióit. Amiért pénzt, ideget és a tudolgozás következtében élete hátralevő éveit is feláldozta, az most valóságos lett, de ő már nem láthatta a meginduló munkát magát, mert örökre lehunyta szeméit. Megvalósította álmát, zenei életet teremtett a protestáns egyházi életben, elhárította az akadályokat, de már csak szelleme fog ott állni a hangversenydobogón és az orgonák játékasztalánál, ahol műsorgetveit játszzák majd végig és dirigálják utódai.

Harmadik álma az orgonareform volt. Szerinte az orgonaépítés nemes művészete az újabb kori technika mindenféle hangutánzásával dekadenciát mutat. Még madárcsicsergést is lehet játszani orgonán ma és különféle hangszerek hangját, de mindez az orgonajáték komolyságának rovására megy. Két hatalmas polc van itt tele orgonaépítési szakkönyvekkel. Ujabbán már nemcsak ellenőrizte a protestáns templomok or-

gonáinak építését, hanem ő maga is tervezett orgonákat és ezek közül több már használatban is van, mint a kolozsvári nagy orgona, amit legutóbb ő vett át és avatott fel játékaival, vagy a szerbektől megromgált pacséri orgona helyett épített új orgona, melyet március 28-án, éppen halálának napján kellett volna étvennie és felavatnia

Ezerfelé ágazó munkájában még ráért arra is, hogy a magyar énekkarokat ellássa előadási darabokkal. Két ilyen folyóirata van, a „Korál”, melyből már tizenkét füzet látott napvilágot és a „Szentek Kórusa”, melyet Zalánffy Aladárrel együtt szerkesztett, és amelynek három száma jelent már meg: egy adventi, egy karácsonyi és egy nagybőjti énekeket tartalmazó.

Itt bujnak egy sarokban ifjúkori emlékei is az Edinburgi időkből, ahová, mint ösztöndíjas diák került és ahol a Saint James kollégium orgonistája és karnagya volt két esztendeig és szereplésével, mint tehetséges, fiatal magyar művész, nagy megbecsülést szerzett hazájának és népének.

Most igen megható dolgot ad kezünkbe, a könnyesarcu özvegy, aki szomorú, de lelkes-ségtől csillogó szemmel beszél férjéről és kaulazol végig munkahelyén: most találta meg

kabátjának zsebében azt a kis jegyzetfüzetet, amibe ötleteit, műsorgetveit, tennivalóit és kompozícióit jegyezte fel, apró siető művészetükkel. Itt van zsufolt előjegyzési naptára is, ezen az üres lapon pedig legutolsó műsora van feljegyezve, amit Marosvásárhelyen játszott és dirigált végig. Ez volt az a hangverseny, melyen betegsége meglepte és csak orvosi segítséggel, injekciókkal tudta végigjátszani műsora. Itt van az az április tizedikére és tizenhetedikére, május hetedikére és tizennegyedikére tervezett hangversenyek műsora is. Ezeket a hangversenyeket felváltva tartották protestáns templomokban ezzel is szolgálván a protestáns énekkultúrán kívül a felekezeti testvériség gondolatát is.

Még Árokháty Béláné sem látta eddig ezt a kis blokkot. Mindketten meglepődéssel vesszük észre az egyik lapon egy szép énekletét, vázlatát. A szomoruzemű asszony a zongorához megy és a hangszereken, mely a temetés óta néma volt, először szólalnak meg a halott művész hangjegyei. Kiderül, hogy egy, a negyvenkettedik zsolttár alapján készült ének ismeretlen magyar szerző régi dallamára irt orgonakísérettől van szó. Míg az özvegy meghatottan játszik, kikeressük az Árokháty-féle énekeskönyvből a szöveget és meghatottan olvassuk, mit énekelt az ötvenkétéves művész lelke utoljára a halál előtt:

Mely igen jó az Uristent dicsérni,
Felségednek, és Uram, énekelni,
Szent nevedet dicsérvén, magasztalni,
és mindenütt a világon dicsérni.

Gesztelyi Nagy Zoltán.

A film ősei

Már a kínaiak is ismerték a mozgófénykép alapelvét

A tudományos kutatásnak sikerült valószínűvé tenni, hogy a kínaiak, akikről köztudomásu, hogy sok mindent évszázadokkal, sőt évezredekkel előbb ismertek és tudtak, mint mi, a „vén” Európa fiai, már több évezreddel ezelőtt gyakorolták azt a művészetet, hogy miképpen lehet fehér pergamenton bivalybőrből kivágott figurák mozgó árnyképeit megjelentetni. Ha ehhez az adathoz hozzáképzeltük, hogy az árnyjátékok nyilvánvalóan egységes cselekményt képeztek és az előadók a történetet talán még párbeszéddel is kísérték, nyomban világos lesz előttünk, hogy ezt az ősrégi kínai szórakozást teljes joggal tekinthetjük a modern hangosfilm korai előfutárának.

A kínai árnyjátékok évezredekken keresztül megtartották vonzóerejüket és lassankint az egész világon elterjedtek. Egykori adatok bizonyítják például, hogy Algirban még 1842-ben is divatban voltak.

Az a kérdés, hogy a régiek optikai berendezéseket is ismertek-e, egyelőre még vita tárgya. Az ókori írók néhány adatából azonban mindenesetre arra lehet következtetni, hogy sok esetben az isteneknek a templomokban való csodálatos megjelenését optikai illúziót keltő berendezésekkel varázsolták elő. Legalább is a technikai előfeltételek az ókorban sem hiányoztak ehhez: a sík és homorú tükrök készítésének titkát minden kétséget kizáróan már az ókoriak is ismerték, mégpedig a homorú tükrökkel köztudomásulag valódi képet lehet a levegőbe vetíteni.

Hogy az ókoriak milyen fokban éltek ezzel a lehetőséggel, nehéz lenne eldönteni. Egyedüli megbízható adatunk a Krisztus előtti első században élt alexandriai Herontól való, aki egy két siktükrőből álló berendezést ír le. Ebben az úgynevezett „szellemtükrő”-ben a szemlélő egy elrejtett alakot láthatott. Heron hozzáfűzi még magyarázatához, hogy „a hatás emelésére a tükröszerkezetet egy fából készült templomba is bele lehet építeni, úgy hogy az ábrázolandó alak az oltáron jelenjen meg”. Ezen a fatemplomon a híres görög technikus valószínűleg csak egy kis modellt értett. Arra nézve, hogy ezt a szellemtükrőt a nép megtévesztésére nagyobb szabású kiadásban is felhasználták-e, az ókori hagyományok nem hagytak ránk adatokat, azonban aligha alaptalan a gyanu, hogy némely esetben csakúgy sor került rá. Talán ismerték a görög papok a tükrőírás művészetét is és ennek segítségével idézték elő azokat a csodálatos je-

lenségeket, amelyekről annyi ámuló leírás emlekezik meg.

Egyébként van az ókorban arra is adatunk, hogy az emberiség már évezredekkel ezelőtt egész közel jutott a film alapelveihez. Titus Lucretius Carus a Krisztus előtti első századból a következő feljegyzést hagyományozta ránk: „Egyébként ne csodálkozzál azon, hogy a képek mozogni látszanak, szabályszerűen mozgatják karjaikat és más tagjaikat, az egyik eltűnik, a másik más helyzetben lép fel, majd ismét úgy látszik, hogy az első más mozdulatokba kezd, mert amint erről könnyű meggyőződni, mindez rendkívül gyorsan történik.”

Olyan találó leírás ez, hogy önként felmerült mindenkiben a csodálkozó kérdés, vajjon a régi római nem valószínűs filmbemutató vett-e részt, talán egyik feltaláló barátjának házában, aki épüget magával vitte sirjába titkát, mint ahogyan mindmáig sem sikerült a modern tudománynak megfejteni a bizánciak sokat emlegetett görögtüzenek összetételét, mely állítólag a víz alatt is égett.

A központi fűtést és a műfogát is mindaddig az ujkor vívmányának tartotta a technikai előadásokra büszke Európa, míg ki nem derült, hogy ezen a téren a régi rómaiak is alig maradtak el tőlünk. És ha valaki a herculanumi, pompeji ásatások színhelyén végigsétál vagy Hadrián császár palotájában bolyong és ámulva látja, hogy a régi Róma milyen sok magas technikai színvonalu kényelmi berendezéssel dicsekedhetett, talán nem is esik nehezére, hogy Lucretius Carus közlésének is reális hátteret tulajdonítson. Egy azonban, éppen a legfontosabb, mindenesetre teljesen bizonyos: Lucretius Carus már tudta, hogy a különböző mozgáshelyzeteket ábrázoló képek gyors felsorakoztatása a folyamatos mozgás látszatát kelti.

Hirdetéseket

a vasárnapi lapra csak péntek délig fogadunk rendes tarifával, azontul érkezett hirdetéseket dupla tarifával fogadunk el.

10.000 pengős jutalmat kapott

az a munkás, aki jelentésével meggátolta a győri szabotázstervek megvalósítását

Budapestről jelentik: A győri szabotázstervek leleplezésében nagyon fontos szerepet játszott egy kötelességtudó, hazafias érzelmi munkás, aki a szabotázsról idejében értesítette a hatóságokat és ezzel lehetővé tette, hogy a hatóságok a terrorcsoportot felgöngyölítsék, mielőtt még végrehajtották volna terveiket. A köteles-

ségtudó hazafias lelkületű munkás ezzel pótolhatatlan értékeket és munkástársainak életét és kényerét mentette meg.

A m. kir. honvédezerkar főnöke hazafias szolgálataért és kötelességtudásáért 10.000 pengő pénzzutalomban részesítette a derék munkást.

Elütött a tolató mozdony egy vasuti munkást Ujverbászon

Verbászról jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap az ujverbázi vasuti állomáson.

A tolató mozdony elütötte Nubert Frigyes 52 éves vasuti munkást.

Nubert a pályát tisztította, amikor a mozdony elkapta. A szerencsétlen ember a pályatestre zuhant és fején szenvedett igen súlyos

sérüléseket. Azonnal értesítették az orvost, aki kiszállt a helyszínre. Nubertet Zomborba akarták szállítani, de egyóra szenvedés után anélkül, hogy eszméletét egy pillanatra is visszanyerte volna, meghalt.

A vasutat három gyermeke és felesége gyászolja.

A kifutó büne

Okirathamisítást követett el, Pestre szökött, majd önként jelentkezett a rendőrségen egy zombori kifutó

Fárbás Ferenc zombori kifutó tegnap önként jelentkezett a zombori rendőrségen, ahol előadta, hogy Pestről érkezett. Fárbás 23-án este szökött Pestre, miután Zomborban okirathamisítást és visszaéléseket követett el.

Fárbást a Délvidék kiadóhivatala kifutóként alkalmazta. Egy ideig jól viselte magát, szorgalmasan dolgozott, de az utóbbi időben rossz társaságba keveredett és meg történt, hogy részegen jelentkezett munkahelyén.

Fárbás belépett a Bizalom szövetkezet

be. Mivel mint próbajelzőre felvett kifutónak fizetése nem volt nagy, ő pedig nagyobb bevásárlásokat szeretett volna eszközölni, meghamisította a könyvecskét. Az ilyen módon félrevezetett kereskedők hiteleztek Fárbásnak, aki karórát, férfiöltönyt és piperecikket vásárolt. Az órát és a ruhát eladta másnap, s Pestre szökött. Itt azonban nem tudott álláshoz jutni és lerongyolódva kitérve visszatért Zomborba, ahol önként jelentkezett.

Fárbást a rendőrség kihallgatta, majd átkísérte az ügyészség fogházába.

Hadigondozótisztek támogatják a bevonultak hozzátartozóit

A honvédelmi miniszter a hadigondozás javítása érdekében több intézkedést adott ki. A hadigondozottak érdekvédelmét a minisztérium 22. ügyosztályának hatáskörébe utalta és minden hadtest, valamint kerületi parancsnokság keretében hadigondozási felügyelőt jelölt ki a központi igazgatás megkönnyítése céljából. Ezen felül a póttettek és kiegészítő kirendeltségek mellé csapat hadigondozótiszteket, az egészségügyi intézeteknél és kórházaknál pedig kórház hadigondozótiszteket jelölt ki a hadirokkant törvényben előirt gondozási munkák felügyeletére és ellenőrzésére.

A csapat hadigondozótisztek járnak közben

a hadigondozottak állásba juttatásánál, képviselik a hadbavonultak itthonmaradottainak érdekeit és ilyen ügyekben a távollévő családfele helyett el is járnak. A hadbavonultak hozzátartozóinak ahhoz a csapat hadigondozótiszthez kell fordulniok, ügyes-bajos dolgaikkal, aki annál az állománytestnél működik, amely állománytest a hadbavonult szürke katonakönyvének 15. rovatában van feltüntetve. A hadirokkantak, hadiárva és hadiözvegyek ügyeivel annak az alakulatnak csapat hadigondozó tisztjéhez kell fordulni, amely alakulatnál a rokkant katona leszerelt, illetve amelynek állományában az elhunyt katona tartozott.

A bocskor és börpapucs előállításának és forgalmának szabályozása

A Lábbeli Központ intézőbizottsága az ország lakosságának lábbelliellátása körüli tenni-valóban most határozott a papucskor és a bocskorok készítéséről.

Osszeírták az ország papucskészítő iparosait. Megállapították, hogy Adán, Baján, Bajmokon, Bácsalmáson, Cservenkán, Horgoson, Jánosfalván, Kulán, Magyarokizsán, Mélykuton, Moholon, Obecsén, Péterrévén, Topolyán, Ujvidéken, Zomborban, Szabadkán, Békéscsabán, Orosházán, Mezőberényben, Szarvason, Tótkomlóson, Battonyán, Makón, Csongrádon, Hódmezővásárhelyen, Kiskundorozmán, Szegeden, Szentesen, Kiskörösön, Kalocsán, Kiskunhalason, Kiskunfélegyházán, Kecskeméten, Dunaföldváron, Várpalotán és Budapesten van számotte-

vő papucskészítő ipar. A papucskészítő egy hónap alatt körülbelül 80 pár papucst tud készíteni, a korlátolt mennyiségben rendelkezésre álló anyagokból teljesítőképességének 25 százalékát elégíti ki, ezen az alapon kiszámítva egy papucskészítő havi bőrfeladaga 20 pár börtalpu papucs. A többi anyagból — amelyeket póttalpu és fatalpu formában kell elkészíteni — önmaga gondoskodik. Férfi papucst és női papucst ezentul kizárólag sertésbőrből szabad készíteni. A papucskészítők munkáját a községi közellátási hivatalok fogják ellenőrizni.

A bocskorellátás tekintetében a Lábbeli Központ Bács, Besztercenaszód, Bihar, Csik, Háromszék, Kolozs, Máriamaros, Marostorda, Szatmár, Szilágy, Szolnok-Doboka, Ugocsa és Ud-

varhely vármegyék, valamint a máramarosi, az ungi és a beregi közigazgatási kirendeltség területén látja el a fogyasztókat fejenként és évenként két pár börcsokkal. A bocskorkészítők kötelesek a bocskorvásárlást beírni a vásárlási könyvbe és ebből megállapítani, hogy a fogyasztó igényjogosult-e vagy nem.

Anyák napja Zomborban

A zombori Központi és Nagytemplom-utca állami népiiskolák tanterületén május 3-án délután 5 órai kezdettel a Városi Színházban anyák napját rendez. A műsort a Hízkegy vezetői be, a prólógust Herczeg Mihály tanító mondja. A műsoron egy 3 felvonásos mesejáték, szavaltatok, ének-számok és magyar táncok szerepelnek. Szereplők: Bódi Géza, Hajnal Rózi, Angyal Kató, Filipovits Teréz, Gulyás Kiss Ernő, Janikovits Jutka, Jurisits Dezső, Pelagits Fedor, Raits Katinka, Szladek Lajos, Komáromi Rózi, Peják Juci, Kubik József, Veszelyovszky H., Schweisguth I., Szejt Imre Angyal Sándor, Vukszánovits V., Csuvardics Csöpi, Lampmann Edit, Czár Magda, Gyinicsi Marika, Vörös Mária, Ferenc Adrien, Rapp Margit, Skorutyák Rózi, Klemm Magda, Kiss Irén, Zvekan Györgyi, Pletikoszits Ilus, Bédi Zsuzsa, Prozinger Mária, Ispánovits Katica, Balázs Margit, Matarits Mária, Munci Kató, Storlits Vilma, Mérei Emmi, Elmer Eta, Vukicseivcs Olga, Raics Milán, Sztrilics Milica, Masirevics Zorica, Konyovics Fedóra, Milin Sztojanika, Mirko vics Zsófia, Plavics Mara, Pécsáros Sándor, Gyenge Ottó, Gyurosev György, Matarics József, Siskovits István, Balajti János, Engert Nándor, Radics György, Danits János, Gogolyák József, Berlekovits László, Kummerkrámer Imre, Teodorovits Milkos és Bosnyák Sándor.

A szünetekben az ifj. énekkar dalokat, Tyulum Dezső magánénekszámot és Czervovszki János, Radonics Anna, Lauer Aladár verseket ad elő. Az ünnepséget a Himnusz fejezi be. A tiszta jövődelmet a Bölcsődének ajánlja fel a rendezőség.

A magyar és német nemzeti színek nyilvános viselése Németországban, illetve Magyarországon

Budapestről jelentik: Magyarország és a Német Birodalom között fennálló viszonyosság alapján a Magyarországon élő németbirodalmi állampolgárok nemzeti ünnepeiken a németbirodalmi lobogót kitzethetik, illetve nyilvánosan használhatják.

Ezek a németbirodalmi nemzeti ünnepek a következők: április 20. (Hitler Adolf vezér és kancellár születésnapja), május 1. (német nemzeti ünnepnap), az aratás hálaünnep (Szent Mihály napja után következő első vasárnap), végül a német hősök emléknapja (remniscere vasárnap, az ötödik vasárnap husvét ünnepe előtt).

A Németbirodalom területén a magyar állampolgárok a magyar nemzeti ünnepek alkalmával a magyar nemzeti színeket kitzethetik, vagy nyilvánosan használhatják.

Hírek:

DELVIDEK

OTI KÖRZETI ORVOSA:

Felsőváros orvosa Dr. Szabó Endre, Flórián utca 8.

A második körzetbe a Bánát városrész tartozik, (a Rákóczi ut., Antal utca, belváros és Kossuth Lajos utca közötti rész), orvosa dr. Erdey Gyula, Sándor Béla utca 15.

A harmadik körzet a Szelencse és a Bánát-nak a második körzetbe nem tartozó része, orvosa szintén dr. Erdey Gyula, Sándor Béla utca 15.

UGYELETES VÁROSI ORVOS:

Dr. Kuczi János, Csihás Benő utca 12. Telefon: 96.

UGYELETES GYÓGYSZERTÁR:

Szent Erzsébet, Kossuth Lajos utca.

A Kormányzóhelyettes Ur Ófőméltósága a Johanița rend lovagja. Budapestről jelentik: Oszkár porosz királyi herceg, a Johanița lovagrend nagymestere a rend lovagjává nevezte ki vitéz Horthy István kormányzóhelyettes ur Ófőméltóságát. A lovagrend magyar csoportja átnyújtotta a lovagkeresztet a kormányzóhelyettes ur-nak.

Minisztertanács. A Magyar Távirati Iroda jelenti: A kormány tagjai kedden délután 5 órakor Kállay Miklós miniszterelnök elnöklésével minisztertanácsra ültek össze. A minisztertanács amelyen folyó ügyeket beszéltek meg, a késő esti órákban ért véget.

Köszönetnyilvánítás. Kiss Aranka dr. a zombori kereskedelmi középiskola tanárnője 38 pengő 90 fillért küldött a Vöröskereszt zombori szervezetének azzal, hogy ezt az összeget az iskola egyik növendéke, mint az Ifjúsági Vöröskereszt tagja gyűjtötte. A Vöröskereszt hálás köszönetet mond az adományért.

Nem mentesítik a selyem- és műselyemárakat. A textilkereskedelmi érdekeltségek mozgalmat indítottak annak érdekében, hogy a selyem- és műselyemárakat mentesítsék a nagykereskedői kijelölésekről intézkedő rendelet hatálya alól. A kereskedelemügyi minisztérium a kérdésben kikérte a budapesti Kereskedelmi és Iparkamara véleményét és közölte az érdekeltséggel, hogy nem látja kívánatosnak a selyem- és műselyemárak mentesítésének támogatását.

A vagyonváltságbuza ára. A pénzügyminiszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértésben a vagyonváltságbuza árát május hónapra mázsánként 30 pengőben állapította meg.

— Hol találkozunk pénteken este?

— A „Kék szőlőfürt”-ben. Kitűnő halászlé lesz!

Elítélték egy sztapári földmunkást. A zombori törvényszék csütörtökön tárgyalta Vucsenov Nikola sztapári földműves ügyét, aki a vád szerint 1941. április közepén a vajszkai réten a dobrovolyáctelegepekről több értéktárgyat vitt magával. A földműves azzal védekezett, hogy ezek a tárgyak saját vagyonát képezték. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után 26 napi elzárásra ítélte, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttek vett.

Felmentettek az árdragítás vádja alól egy csonoplyai péket. A zombori törvényszéken tegnap Szőke István és felesége, született Amstadt Borbála ügyét tárgyalták. A pék ellen az volt a vád, hogy a kenyér kilóját hatvan filléért árulta. Védekezése során Szőke István elmondotta, hogy a kritikus napon elfogyott egységes lisztje és nulláslisztból süített kenyeret. Ezt meg is mondta minden vásárlójának. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után a péket és feleségét felmentette az árdragítás vádja alól.

Sulyos baleset az őrszállási temetőben
A nagy esőzések következtében az őrszállási temető sírboltjainak nagy része beszakadt, úgyhogy majdnem életveszélyes a sírokközött járni. Heck János őrszállási kereskedő felesége a napokban kiment a temetőbe, hogy fia sírját rendbehozza. Utközben az egyik sír beszakadt, az idős asszony belezuhant és karját törte.

Felmentették a gondtalansággal okozott sulyos testisértés vádja alól. A zombori törvényszék Alekszics József bácsujfalusi gazdálkodó ügyét tárgyalta, akit gondatlanságból okozott sulyos testi sértés címen vontak felelősségre. A gazdálkodó a múlt év június 5-én kocsiával elütött egy asszonyt az országúton. A bíróság a gazdálkodót felmentette.

Számos női bajnál gyakran igen nagy megkönnyebbülést szerez reggel éhgyomorra egy felpohárnyi természetes „Ferenc József” keserűviz által, hogy a belek tartalmát gyorsan felhigítja és akadálytalanul kiüríti, az anycsereforgalmat pedig hathatósan előmozdítja. Kérdezze meg orvosát!

Ismét megindult az autóbusszjárat Zombor—Bezdán—Duna-rév között. A MÁVAUT zombori kirendeltségétől nyert értesülésünk szerint az autóbusszjárat újból megindult a Zombor—Bezdán—Duna-rév szakaszon. A járatok a régi menetrend szerint közlekednek.

Háromévi börtönrre ítélték a fajgyalázó angolnyelvenyészőt, aki visszaélt alkalmazottja helyzetével. Budapestről jelentik: A büntetőtörvényszék Kovács Miklós tanácsa felelősségre vonta a fajgyalázással vádolt Sipos Jenő angolnyelvenyészőt. Zárt ajtók mellett hallgatta ki az elnök a vádlottat és folytatta le a bizonyító eljárást, majd nyilvánosság előtt kihirdette az ítéletet, a bíróság bűnösnek mondta ki Sipos Jenőt a terhére rótt cselekményben és ezért háromévi börtönbüntetésre ítélte. Az indoklás szerint sulyosító körülményként mérlegelte a bíróság, hogy Sipos alkalmazottjával szemben kísérelte meg a bűncselekmény elkövetését. Sipos továbbra is fogva marad. Az ítélet nem jogerős.

Felhívás a legénységi Arany Vitézségi Érmesekhez. A korábbi felhívás alapján a Hadimúzeum kéri, hogy a legénységi arany vitézségi érmesek lehetőleg egyenruhás fényképüket küldjék be a Hadimúzeum kiállítására részére. A fényképekkel együtt a fegyvertény leírását és az adományozás rendeletének számát is be kell küldeni, mert a viselésre való jogosultságot csak ezen az alapon lehet a legrövidebb időn belül elbírálni. A Hadimúzeum csak a fenti módon igazolt kitüntetések tulajdonosainak fényképét állítja ki. (MTI)

La FASZÉN Mérőnél
Bajai országot 11 Telefon 6.

Kalákában építik fel az erdélyi szövetkezeti házakat. Az erdélyi magyar falvak iparkodnak kipótolni két évtized mulasztásait. Ennek a lüktető életnek az egyik érdekes megnyilvánulása az az egyre terjedő mozgalom, amely az erdélyi magyar szövetkezetek frészéről indult meg saját székházának építése érdekében. Ezek a székházak tulajdonképpen a községek és falvak gazdasági és kulturális életének központjai lesznek, mert falaik között kap otthont az illető falu hitelszövetkezete, fogyasztási és tejszövetkezete, gazdaköre s ezenkívül minden székház kulturális előadások és társadalmi összejövetelek céljaira alkalmas teremmel is rendelkezik. Az építkezéseknél a munkát a falvak lelkes népe kalákában végzi. Arra való tekintettel, hogy mint több ilyen szövetkezeti székház építésére kerül a tavasz folyamán sor, a „Szövetség” szövetkezeti központ építési mintaterveket dolgoztatott ki, amelyeket tagszövetkezeti rendelkezésre bocsájt.

Földbesüllyedt egy ház eleje Őrszálláson. Rozmanič József őrszállási lakos Virág-utcai házának eleje a múlt éjszaka beomlott. Megállapítást nyert, hogy közvetlenül a ház alatt egy még a török időkben megmaradt óriási verem van, amely a nagy esőzésektől beszakadt és ebbe süllyedt el Rozmanič házának utcafelőli része. A kár jelentékeny.

Német hegyimozdonyok Norvégia részére. A norvég államvasutak részére Németországban olyan hegyimozdonyokat gyártanak, melyek 1:55 emelkedésen, 300 tonna megterheléssel, 60 km-es sebességet érnek el. A hegesztett szerkocsival ellátott mozdony 22,2 méter hosszú. Sulya 153,6 tonna, melyből a szerkocsira egyedül 54,5 tonna esik. A tengely 18 méter és a króm-melybdán-acélból készült kazán 17 atmoszféra nyomást állít elő. A mozdony könnyű ségére különös gondot fordítanak. A hegyimozdony a 90 km. óránkénti sebességet nem haladhatja túl. (MNK)

Fogadalmi templom épült Fiumében. Mikor Olaszország és Jugoszlávia között kitört a háború, úgy látszott, hogy a határszéli Fiumének is végig kell majd szenvedni a háború borzalmaival. A fiúmei püspök végigjárta a templomokat, buzdította a híveket, biznak az olasz hadsereg bátorságában, ugyanakkor fogadalmat tett, hogy a Megváltónak „hálatemplomot” emel, ha a város nem szenved végig a háborút.

Egységgruhák Olaszországban. Rómából jelentik: Az illetékes szaktestület elrendelte, hogy az olasz ruhakészítő ipar a jövőben csak egységgruhákat állítson elő. A ruházati cikkek „totális tipizálása”, a római sajtó megállapítása szerint elengedhetetlen feltétele annak, hogy minden surlódás nélkül elláthassák a hadsereget és a lakosságot a szükséges ruhadarabokkal.

Mi mozog az angol munkások fejében? A Times egy angol orvos nyílt levelét közli, melyben rámutat arra, hogy az angol gyárimunkások 30—40 százaléka orvosi vizsgálat megállapítása alapján tetves. Az orvos kijelentése szerint ezek a munkások nem engedték magukat tetvetleníteni, hogy tartós hajhullámaikat el ne veszítsék. Az orvos levelében dicsőíti az új rövid hajviselet divatját, mert az a fej tisztántartását könnyebbé teszi. Az orvos ezenkívül kikéri a tartós hullámok ellen és azt követeli, hogy az onkolást tiltsák be, mivel ez csak a munka s a villamosáram fecserlését jelenti.

Darabokra tépte a gyermek fejét a talált ekrazjt. Farkas Gyula nyolcéves Csermely községi fiú a falu határában egy ekrazjt-patronot talált. Játsszani kezdett vele játék közben felrobbant a lőszer és a kisfiú fejét darabokra tépte. A vizsgálat megindult.

FILM

ARENA:

UJHOLD

Janette Mac Donald és Nelson Eddy parádés énekes filmje az „Ujhold”. A film meséje XIV. Lajos korabeli történelmi tárgyú szerelmi történet: Az udvar egyik legszebb hölgye Párizsból New Orleansba hajózik, hogy átvegye szüleitől örökölt vagyonát. A hajó fenekén lévő fogdában száműzötteket visznek a gyarmatokra, ahol rabszolgáknak adják el őket. Közöttük van áruhában a király ellensége is, aki ilyen módon menekül meg a guillotine-tól... Bámulatosan szép rendezésével a darab mindvégig leköti a néző figyelmét, s határozottan élmény minden jelenete. Új műsorát az Arena péntektől kezdve mutatja be, leguább híradóinak kíséretében.

NEMZETI:

Az új földesur

Jókai Mór egyik híres regényének pompás filmváltozata „Az új földesur”. A fővárosi filmkritika a legnagyobb elismerés hangján többek között így ír: „A magyar filmgyártás nagy szeretettel dolgozza fel híres írónk legszebb regényeit, de egyiknek sem volt még akkora sikere, mint Jókai új földesurának. Legjobb filmszínészeink, Jávor Pál, Egri Mária, Lázár Mária, Csontos, Málly, Rózsashegyi és Urai Tivadár a legszebb szereposztást kapták a darabban, de a rendezés is egész új, eddig még nem észlelt kellemes meglepetéssel szolgál!” — Az új műsort, friss híradóinak kíséretében, csütörtöktől kezdve mutatja be a Nemzeti.

Meszet vaggontételekben bárhova szállít **GERNER JÁNOS** építési anyagkereskedő, Zombor

Kitünő eredménnyel járt a Vitézi Szék gyűjtése A Vármegyei Vitézi Székkapitány felhívása vitéz Szolnoki Mihály 10 gyermekes családjának felségélyezésére a következő adományok folytak be. A helyszínen készpénzgyűjtés 68 pengő 85 fillér, dr. Tóth József járási vit. hadnagy 50, Mérey János szijgyártó 20 pengő, élelmiszert és ruhaneműt a következők küldöttek: Czár István, Sárics Anna, Nagy Antalné, dr. Gáll Lajosné, vitéz Barlay Jánosné, dr. Sheib Károlyné, Ivkoviczné, Dér Andrásné Liebhardt Éva, Felher Kamillóné, Dr. Ábránovics Jánosné, Scherer Mária és Thur Vincéné. Miután a gyűjtés, illetve adakozás várakozáson fölül nagy volt, a Vitézi Szék vitéz Szolnoki családján kívül, még 4 családnak juttatott a küldött adományokból.

Léggótlami és tüzoltói szolgálatos leventéket a szaktanfolyamok hallgatásának idején mentesítik a kötelező heti foglalkozás alól. („Levente Híradó” jelenti.) Igen sok a leventeköteles ifju közül a léggótlami, illetőleg tüzoltói szolgálatos is. Ezeket a leventéket — minthogy a tanfolyamok tartama alatt meglehetősen egénybe vannak véve — a leventék országos parancsnoka mentesíti a kötelező levente foglalkozáson való részvétel alól. Az idevágó rendeletek értelmében elsősorban a 16., 17. és 18. életévüket már betöltötteket kell igénybevenni. A 19. életévüket már betöltött, illetőleg a 16-ik életévüket még el nem ért leventéket csak az esetben lehet a léggótlami és tüzoltói szolgálatra kiképezni, ha a különleges légvédelmi munkaszolgálatosok szükséges létszámát a rendelkezésre álló többi korosztályból nem lehet megfelelően kiegészíteni.

600 dolláros szivar Roosevelt számára. (MN) Egy hawannai dohánygyár, mint egy newyorki lap jelenti, a tudomány és technika minden vívmányának felhasználásával 600 dolláros szivart készített. A szivart egy ismert iparmágnás rendelte meg azzal a céllal, hogy Rooseveltnek ajándékozza. Az értékes szivarremek szállítására a gyár külön dobozt készített, melyben a levegő páratartalmát önműködő készülék szabályozza.

Amerikai vicc. (MN) Több amerikai lap is közli a következő öngunyoló élcet: A csendesóceáni partokon csapatösszevonás sokat hajtottak végre és minden stratégiaiilag fontos hely katonai ellenőrzés alatt áll. Ezek közé tartozik egy kis híd is, karfájára támaszkodva marcona őrszem unatkozik. Amikor egy asszony át akar haladni a hídon a katona megállást parancsol neki arra való hivatkozással hogy a híd fel van robbnya. Az asszony, aki saját szemével látja, hogy a híd teljesen sértetlen, felháborodva kérdezi, hogy mit akar ez a rossz tréfa jelenteni. »Ez nem hülye tréfa asszonyom — feleli a katona — hanem feltevés. Nálunk a katonaságnál általában minden csak feltevés: a fegyverek, a felszerelés, és a legénység egyaránt!»

Vizmerítés közben löttek tarkón egy 17 éves leányt Pécsről jelentik: Pécs mellett fekvő Nagypárad községben hétfőn délután nem mindennapi szerencsétlenség történt. Regál Anna 17 éves leány az utvarukon levő gémeskútból vizet mert a jószágnak. Már csaknem az itatás végén voltak, amikor valahol a közelben lövés dördült el, amely egy ismeretlen férfi puskájából eredt. A dörménés pillanatában a falu legszebb lánya, Regál Anna hangtalanul összeomlott és kis híja, hogy nem a kútból zuhant. A segítségére siető házbéliek csak annyit láttak, hogy csurog vér, nyomban telefonáltak a pécsi vármegyei mentőkért, akik a sebészeti klinikára szállították. Pécsen azután minden kétséget kizáróan megállapítást nyert, hogy a leány tarkóján behatoló golyó puskából eredt és csaknem halált okozott. A szerencsétlen leány állapota nagyon súlyos. Nagypáradon egyébként nagy eréllyel nyomoz a csendőrség annak megállapítására, hogy ki lötte tarkón a szép Regál Annát.

Milyen zöldségféléket termelhetünk sikeresen a gyümölcsfák alatt

A legtöbb gyümölcsstermesztő gyümölcsösének jövedelmezőségét különféle zöldségfélék sikeres köztetermesztésével is szeretné fokozni. Kisebb házikertek és gyümölcsösök gyakran természet zöldségfélék közül sem mindegyik fog megfelelő eredményt adni. A legtöbb zöldségfélé a beárnyékolást nem tűri; kivételek azonban itten is vannak. Csak a kisebb-nagyobb beárnyékolást is tűró és ilyen körülmények között is tőrhető és termést adó zöldségfélék köztes termesztésével fokozhatja a gyümölcsstermesztő jövedelmét. A nyugaton a kisebb gyümölcskerttulajdonosok a következő zöldségfajtákat termesztik sikeresen a fák alatt: különféle salátafélék, káposzta, fokhagyma, betenni való apró gyöngyhagyma, galambbegysaláta, spenót, céklarépa stb. Szokásos itten még a fák alatt a korai törpeborsó és az előcsiráztatott korai burgonya vetése is. Ezek után később fejes- vagy cikóriasalátát és káposztát palántál-

nak. A magastörzsű gyümölcsfák alatt általában jól sikerül a fejeskáposzta, karfiol, póréhagyma, a spenót, retek, feketegyökér (pozdor) stb. A fák alatt főleg az olyan zöldségfélék sikerülnek, amelyek a nagy hőségben árnyékot igényelnek és néha megöntözhetőek. Az öntözés hiányában a fák alatt csak a nedvességet jobban elraktározó agyagtalajokon és a mélyen gyökeredző és ritkább lombozatu gyümölcsfák alatt számíthatunk a mi klímánk alatt megfelelő eredményre. Ellenben az ősszel vetett spenót, galambbegysaláta, kései fejesvörös- és kelkáposzta, bimbóskelet stb. a legtöbb körülmények között jól sikerülnek, mivel azok fejlődési időszaka a fák lombtalan állapotára esik. A gyümölcsös kert utáira szegélyként ültetett nagygyümölcsű és hónapos szamóca, sóska, mángold, metélőhagyma (smittling), petrezselyem, kakukfű, mentha stb. jó eredménnyel termesztendő.

Pótló vetések

Idén, mikor minden talpalatnyi hely kihasználása fontos és a vetőmaghiánnyal is küzdeni kell, könnyen előfordulhat, hogy pótló vetésre lesz szükség. A vetőmaggal való takarékoság miatt bizonyára kissé ritkábban vetettünk. Az is lehet, hogy a hiány miatt eladásra kerültek régebbi, kevésbé csiraképes, vagy megbízható magkészletek s így a vetések tulitkák lesznek, sőt egyes szakaszok esetleg teljesen hiányzanak is. Ne mulasszuk el veteményeinket állandóan figyelemmel kísérni, s ha úgy látjuk, hogy a nagy tömeg kikelt, vizsgáljuk meg azonnal gondosan az elmaradt részeket. Ha több léha, csirátlan mag kerül elő a földből, azonnal vessük pótlólag, s hogy utolérjük a kikelt veteményt. Áztassuk a magvakat 24 órára egyenletesen langyos vízbe. Ezzel nemcsak a vetemények hiánytalanságát szüntetjük meg, de sok esetben komoly termésmennyiséget mentünk meg és kihasználjuk teljesen a rendelkezésre álló területet.

Házikert jelentősége a háborus gazdálkodásban

A háborus gazdálkodás megköveteli, hogy mindenki tehetségéhez mérten hozzájáruljon az amugy is nehézkes élelmezés megjavításához, vagyis igyekezzék minden földtulajdonos necsak magának, hanem a köznek is termesztetni valamit. Még ha a köznek nem is tudna termesztetni, akkor legalább magának természetesen annyit, hogy a köznek ne kelljen órára gondoskodni. A kis családi házak körül futó »galéria», kis díszkert az ő néhány díszbokrával és virágjával nemigen számít, de a már néhány száz kvadrátos házikertek számításba jönnek, a nagyobb kereskedelmi kertészetek pedig már fontos tényezői a közlelmezésnek. A családi házak kertje rendszerint nem csak a tulajdonos családját látja el friss főzelékekkel, zöldséggel és gyümölcscsel, hanem a rokonoknak, sőt a jó ismerősöknek is jut abból, ami ott terem. Tehát ezek is hozzájutnak a jó friss terményekhez, melyeknek kifogástalan tápértéke az illetők erőben tartásához hozzájárul. Az ép, erős, jól tünált

emberek többet bírnak el, derülátóbbak, nyugodtabbak, biztosabb pillérei az államnak. Az éhség, betegség elcsigázza az embereket, ezeket könnyebb »kilengésbe» ugatni. Minden családi kert tulajdonosa tehát igyekezzék minél többet-jobbat termesztetni, abból azután a saját szükségletén felül részt adja el a köznek, mert ezzel elősegíti azon embertársainak kielégítését, akiknek nincs kertjük és a saját zsebének is a hasznát szolgálja ezzel. Ne különlegeségeket termesztünk, hanem közszükségleti cikkeket, mert ez az érdeke ugy az egyének, mint a köznek. Az nem lehet kifogás, hogy kis területen nem érdemes semmivel sem foglalkozni, mert sok kis területből lesznek a nagyok is. Ha már csak a saját szükségletemet természetem is meg, akkor is nyer vele a köz, mert a közellátást nem vagyok kénytelen igénybevenni, azt más kapja meg.

A bolgárkertészet alapelemei

Három szóban kifejezhetőek azok a tényezők, melyekkel a szorgalmas bolgárkertészek olyan kitünő eredményeket érnek el: sok trágya, sok víz és sok munka. A bolgárkertészek nemcsak azért telepednek meg előszeretettel nagyvárosok közelében, mert ott árjukat rövidebb és olcsóbb szállítás mellett kedvezőbben értékesíthetik, hanem azért is, mert ott a nagyvárosoktól, katonaságtól mindig és elég bőven meg szerezhetik a számukra nélkülözhetetlen friss lótrágyát. A bolgárok ugyanis a piacért való versengésben nemcsak sok és jó árut termelnek, hanem azt elég korán is hozzák ki, s így mindig versenyképesek. Ehhez azonban sok melegágyra van szükségük, amire viszont elegendő trágya kell. A melegágyakban, a fűtésre felhasznált és ott félig elkorhasztott trágyából aztán bőven beterítik szabadföldi természettrágyaikat, melyeket olyan jól kihasználnak, hogy bakháttakkal még a termőfelületet is megnövelik és nem ritkán egy évadban ugyanazon területről 4—5 termést is lehoznak. Ehhez a rengeteg trágyán kívül sok vízre is szükség van. Bolgárkertészet nem is képzelhető el tehát olyan helyen, ahol nem lehet könnyen olcsó és jó öntözővíz-

hez hozzájutni. Rendszerint patakok, folyók vagy tavak közelében vannak a legnagyobb bolgárkertészetek, ahol azután az ő maguk szerkesztette és építette egyszerű fakerek-vizemelő szerkezettel és állati erő igénybe vételével annyi vizet termelnek, amennyire csak szükségük van. Mindehhez járul ennek a népnek vasszorgalma, kitartása és hozzáértése is. Nyári időnyben a ház apraj-nagyja hajnaltól késő éjszakáig kint dolgozik a bolgárágyak között. A természeti rendszerüknek az a lényege, hogy egy és ugyanazon területről egy évadban több termést is lehoznak, nem ritkán 4-5 zöldségfajtát. Rövid tenyészidejű fajták egymásután alkalmazása a köztetesztés teszi lehetségessé a többtermelést.

Háborus gazdasági hírek

A KERÉKPÁRHASZNÁLAT KORLÁTOZÁSA SVÁJCBAN

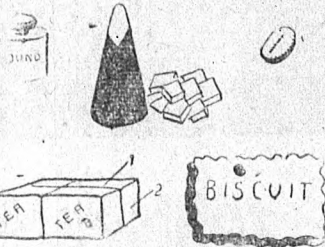
(MN) A szövetségi kormány illetékes szervei, mint a zürichi sajtó jelenti, a gumihány miatt az üzemben lévő, másfélmillió kerékpár egy részének a forgalomból való kivonását tervezik. Az előkészületben lévő rendelet elsősorban a kerékpárnak sport- és szórakozási célokra való felhasználását fogja tilalmazni.

GAZDASÁGI ANARCHIA DÉL-AFRIKÁBAN.

(MN) A délafrikai gazdasági miniszter közölte a szenátusban, hogy az Uniónak már nem áll kellő mennyiségű élelmiszer rendelkezésére. Az élelmiszerhiányt a miniszter a hajókaravánok ellátására szolgáló vásárlásokkal, a menekültek nagy számával és a vásárlóerő általános emelkedésével magyarázza. A kereslet messze meghaladja a kínálatot. A kormány az éhínségtől

A Délvidék német nyelvtanfolyama

Irja: Dr. Végh Zoltánné középiskolai okl. tanár.

Geröstet oder frisch?

5 deka geröstet!

Sollen wir ihn auch mahlen? Wir haben eine elektrische Mühle.

Bitte. — Ein Paket Ceylon Tee, bitte!

Dürfte ich gute Kekse empfehlen? Sehr feine Butterkekse.

Dass ich nichts vergesse! Zucker zum Einkochen.

Würfel oder Kristallzucker?

Ich verwende gern Hutzucker, er löst sich leiter auf. — Ein halbes Pfund Bohnenkaffee!

Hogy semmit se felejtsek el! Cukor a befőzéshez.

Kocka, vagy kristálycukor?

Süvegcsukrot szeretek használni, hamarabb olvad fel. Egy félfont

babkávét!

Pörkölt vagy nyers?

5 deka pörkölt.

Meg is daráljuk? Villanyarálónk van.

Kérem. — Egy csomag Ceylon teát kérek!

Szabad egy jó kekszet ajánlanom? Nagyon finom vajas keksz.

Szószedet

rösten, -te h. -t

piritani, pörkölni

die Mühle, -n

malom, daráló

mahlen, - te, h. -t

örölni, darálni

Dr. VÉGHNÉ eddig megjelent nyelvkönyvei: „Igy tanulok angolul” és „Igy tanulok németül”. első kötet kapható Dr. Véghné Nyelviskolájában: Budapest, Endresz tér 6 és minden könyvkereskedésben.

fenyegetett Rhodebia megsegítésére 200 ezer zsák tengerit volt kénytelen küldeni. A helyzet különösen a bennszülöttek lakta területeken rendkívül komoly, annál is inkább, mivel a jövő termés is igen gyengének ígérkezik. — A miniszter közléseihez kapcsolódva Niekerk szenátor megállapította, hogy az agrártermények elosztása kaotikus állapotban van: az árak állandóan emelkednek, anélkül, hogy a farmerek jövedelmüket fokozni tudnák.

A kereskedelmi miniszter közölte, hogy

március végéig a ruházati cikkek ára 38, a marhahúsé 22, a burgonyáé 93, a főzelék és gyümölcsé 51 százalékkal emelkedett. A hajókaravánok céljaira szolgáló vásárlások alkalmával botrányos árdragítási esetek fordultak elő. A kereskedelmi kamara felszólítására, melyben a vásárlásoknak a legszükségesebbekre való korlátozását kívánta, a háziasszonyok valóságos megostromolták az üzleteket és különösen a cipő és rövidáruüzleteket sok esetben teljesen kifosztották.

A rejtélyes talizmán (35)

IRTA: CLEM YORE

Murdock zörgetett az ajtón.

Fleming püspök komoly arccal így szólt:

— Sok ember halálának voltam szemtanúja és a legtöbb beszél, mielőtt meghal. Jim, különös történet ez. A test mindig küzd a halál ellen és igyekszik meg nem hódolni a hatalmának. Maga elhiszi, Jim, hogy az atyja valaha is követett el valakivel szemben valami rosszat?

— Nem hiszem ezt. De atyám megesketett arra, hogy felkeresem önt és átadom önnek a megmaradt és ráhagyott pénze felét. Azt mondta, hogy ön vissza fogja adni valakinek, akit megillet. Mit értett az alatt, hirtelen gondolhatott, amikor úgy kereste azt a nevet, amelyik nem jutott az eszébe?

Kívülről behallgatszott Murdock kiabálása:

— Mi lesz? Nem engednek be?

Pierre felelt:

— Egy perc múlva.

— Mennyi pénz maradt az atyja után? — kérdezte Fleming püspök.

— Százezer dollár. Talán sohase fogom megkapni ezt az örökséget, de azért nálam is van pénz, elég szép összeg.

A hittérítő már beszélni akart. A szemét kutatón szegezte Jimre. De azután elgondolkodva, gyengéden csak ennyit mondott:

— Az atyja a legderekabb férfiak egyike volt. Nála különben nem ismertem Alaskában. Mindenki szerette, még az indiánok is. Fiam, ne haragudjon rám, öreg emberre, ha azt mondom, hogy a fiu sohase piszkálta meg abban a habuban, amely atyja multijából maradt. Az ember mindig csak óvraló ember marad és Alaskában nagy emberekből is vadállatok lettek. Felejtse el, amit „Napsugár” Jim lázalmában félrebeszélve mondott és csak arra emlékezzék vissza, hogy milyen jó volt magához. Számunkra az atyja mindig a jókedvű, hatalmaserejű, bátor ir marad, aki gazdagabbá tette életünket azáltal, hogy neki abban szerepe jutott. Mindig mosolygok, ha rá gondolok.

— Ez az igazság! — kiáltott fel Pierre — mosolyogni kell, ha az ember rá gondol. Ne beszéljünk egy hangot se arról az aranytelepről, ha Murdock bejön. Püspök ur, kinyissam az ajtót?

A hittérítő bólintott.

Murdock belépett.

Fleming így szólt hozzá:

— Murdock, a maga gyanúsításáról beszélünk, amely teljesen alaptalan volt.

— Látta azt az uiságot?

— Láttam. És teljesen ismerem az eset minden részletét. Hatvan nappal ennek az uiságcikknek a megjelenése után Seattleben voltam. Találkoztam és beszéltem Legg Alonzóval, amikor ott ült a bankban az asztalánál. Az arcán sebhely volt, egyik szemére megvakult, de egyébként kifogástalan egészségnek örvendett. Neill Jimet nem körözi a rendőrség és sohase vádolták a lövöldözéssel kapcsolatban. Legg azt mondta, hogy önmaga löött magára, véletlen baleset következtében, amikor az ismétlő-pisztolyát tisztogatta. Legg adatta ki az uiságban Jim arcképét és tette közzé a rádió útján a személyleírását. A bankár mindenképp meg akarta találni Jimet, de ez a balesettel nincs semmiféle kapcsolatban.

Murdock idegesen megérintette az aikát a nyelve hegyével. Teljesen meglepetésszerűen érte ez a közlés és látszott, hogy nincs azzal tisztában, hogy mit mondjon.

— Elmondotta önnek, — kérdezte Jim — hogy engem látott azon az estén, amikor a baleset történt?

— Nem. De az atyjáról beszélgettünk. Elmondotta, hogy „Napsugár” Jim nagy pénzöszeget helyezett el nála személyesen és hogy magával érintkezésbe akar lépni, hogy ezt elmondja.

Murdock kékült, zöldült.

Kellemetlen hangon így szólt:

— Püspök ur biztos abban, hogy az öreg pénzt említett? Nem beszélt-e valami térképről?

— Mondottam, Murdock ur, hogy pénzről volt szó. Milven térképről beszél maga?

— Régóta kering egy legenda arról, hogy „Napsugár” Jim gazdag aranytelepet fedezett fel.

— Alaska tele van elveszett aranytelepekről szóló mesékkel. De úgy tudom, hogy csak akkor beszélhetünk komolyan egy aranytelep létezéséről, ha megtaláljuk. Addig minden beszéd üres fecsegés. Talán csak nem hisz ebben a kőza híresztelésben?

— De bizony hiszek benne! És ez a fiatal ember, „Napsugár” Jim fia, azért jött ide, hogy az atyja által felfedezett aranytelepet megtalálja.

— Azért jött ide, mert miután legvőzte a himlőhelyes Papint és elvette a farkaskutváit találkozott Touhey Mikevel, aki idehozta. Ha a Crazy River vidékén arany van, — fakad ki szenvedélyesen Pierre — fogadni mernék, hogy ez a Jim ugy rá fog találni a sárpa iszapra, mint ahogy az ordasfarkast szimatja rávezeti a zsákmányra. Murdock, nézzen rá erre a fiura. Csak

az ő nyomát figyelje, ha rá akar találni arra a helyre, ahol az arany olvan sűrűn hever a fővénnyben, mint ahogy a legyek lepik el a mézet. Amikor magával kezdtem dolgozni nem sejtettem, hogy ilyen hitvány csirkefogó. De mert most látom, hogy Papinnal összeszűri a levét és hitelt ad az ő neveléses fecsegésnek, vegye tudomásul, hogy Moreau Pierre megszüntet magával minden közösséget. Nekem nem kell csirkefogó társul. Nem! Nincs több mondanivalóm. Beszéljünk most Julie Mariéről. Püspök uram, a lányom nagyon beteg.

— Hiszen ma reggel beszéltem vele. Egy szóval se szólt arról, hogy...

— Nem, de már több napja, hogy köhögött. Most Touhey Mike vette gondozás alá, mert azután beszakadt a jég a szánja alatt. És most betegem fekszik.

— Azonnal hozzá kell mennünk!

— Amint a repülőgépek beérkeznek, megyünk.

— Miféle repülőgép?

Jim elmondotta, hogy a Juliet ért baleset hogy folyt le és azért jött Moreau telepére, hogy rádiózzon Smith állomására. Azok tanácsára érintkezésbe lépett az Egyesült Államok egészségügyi hatóságával, a Mezőgazdasági Intézet útján.

Látszott, hogy Fleminget a halloított nagyon nyugtalanították és felizgatták.

(Folytatása következik.)

Apróhirdetések

A szállítási nehézségekre való tekintettel SZÉN, KOKSZ ÉS FASZÉN szükségletét már most szerezzé be. Előjegyzéseket elfogad

KISS PÁL ÉS TÁRSAI

tüzifa és szénagykereskedő, Szent István ut 7. a-1635

Butorozott szoba-előszoba kiadó, május 1 től. Érdeklődők kiadóhivatalba irjanak. 1653 F

Jókarban lévő Zephir kályhát azonnali megvételre keresek. Cim a kiadóban. a-1659

Villanyszerelést-ajvást legolcsóbban: Gaul Józsefnél, Hitler körút 14 alatt. a-1654

Eladó ház szabadkézből, Schweidel József utca 5 szám alatt. 15-vebber: Masirevicsnél, Oszivác. Telefon 8. a-1661-f